

37 χρόνια από την πρώτη επίσκεψη του Εγκέλαδου στην Αθήνα με επιπτώσεις...

23 Φεβρουαρίου 2018

Γράφει ο Κωνσταντίνος Κοκολάκης τ. Διευθυντής Πολιτικής Προστασίας

Αύριο συμπληρώνονται 37 χρόνια από τον πρώτο μεγάλο σεισμό που έπληξε την πρωτεύουσα της Ελλάδας, την Αθήνα.

Ήταν Τρίτη 24 Φλεβάρη 1981 και ώρα 22:54', η τηλεόραση έπαιζε ένα ακόμα επεισόδιο της σειράς «Το φως του Αυγερινού», όταν επιφανειακός σεισμός μεγέθους 6.7R, με εστιακό βάθος 8 Km και διάρκειας 12 δευτερολέπτων, με επίκεντρο την περιοχή των Αλκυονίδων Νήσων (συντεταγμένες: 38.07, 23.00) στον Κορινθιακό Κόλπο, συγκλόνισαν την ευρύτερη ανατολική περιοχή του Κορινθιακού Κόλπου και συγκεκριμένα τους Νομούς Αττικής, Κορινθίας, Βοιωτίας, Φωκίδας και Εύβοιας.

Αποτελούν γεγονός οι μεγάλοι σεισμοί που έχουν σημειωθεί στον Κορινθιακό Κόλπο και την ευρύτερη περιοχή τα τελευταία 200 χρόνια και οι σεισμοί με επίκεντρο σε απόσταση μικρότερη των 100 χλμ από την Αθήνα.... Χωρίς να την πλήξουν με εξαίρεση τους σεισμούς του 1981 και του 1999. Συγκεκριμένα:

- 20 – 3 – 1837 Ύδρα 6.2 R
- 18 – 8 – 1853 Θήβα 6.8 R
- 21 – 2 – 1858 Αρχαία Κόρινθος 6.7 R
- 25 – 7 – 1873 Επίδαυρος 6.1 R
- 26 – 6 – 1876 Κορινθία 6.1 R
- 3 – 10 – 1887 Κορινθία 6.3 R
- 11 – 5 – 1891 Κύθνος 6.3 R
- 23 – 5 – 1893 Θήβα 6.2 R
- 20 – 4 – 1894 Μαλεσίνα 6.4 R
- 27 – 4 – 1894 Άγιος Κωνσταντίνος 7.0 R
- 30 – 5 – 1909 Αίγιο 6.2 R
- 17 – 10 – 1914 Θήβα 6.0 R
- 22 – 4 – 1928 Κορινθία 6.3 R
- 17 – 4 – 1930 Κορινθία 6.0 R
- 20 – 7 – 1938 Ωρωπός 6.0 R
- 13 – 6 – 1953 Κορινθία 5.7 R
- 17 – 4 – 1954 Κορινθία 5.8 R
- 28 – 8 – 1962 Κορινθία 6.8 R
- 6 – 7 – 1965 Ερατεινή 6.3 R
- 8 – 4 – 1970 Ιτέα 6.2 R
- 24 – 2 – 1981 Αλκυονίδες 6.7 R
- 18 – 11 – 1992 Γαλαξίδι 5.7 R
- 15 – 6 – 1995 Αίγιο 6.2 R
- 7 – 9 – 1999 Πάρνηθα 5.9 R

Βέβαια αναφέρεται ότι το βράδυ της 14ης Οκτωβρίου 1852 εκτός των έντονων καιρικών συνθηκών που επικρατούσαν, δυο μικρού μεγέθους σεισμοί ήταν η αιτία της πτώσης μια εκ των στηλών του αρχαίου ναού του Ολυμπίου Διός... Η μόνη καταστροφή της Αθήνας που αναφέρεται σε σεισμό πριν από την 24η Φλεβάρη 1981...!

Να επισημάνω ότι τα παλαιότερα χρόνια δεν υπήρχαν και οι πολυώροφες σύγχρονες οικοδομές, που ευρισκόμενες σε επαφή με τις ισόγειες ή διώροφες, έγιναν αιτία να «χτυπηθούν αλύπητα» τα χαμηλά κτίρια και να καταρρεύσουν, ενώ ίσχυε ο Αντισεισμικός Κανονισμός του 1959 (εκδόθηκε νεότερος το 1984), ενώ και προειδοποιήσεις υπήρχαν από την επιστημονική κοινότητα.

Η απόσταση της κάθε περιοχής από το επίκεντρο και εντός παρενθέσεως η ένταση του σεισμού στην περιοχή ήταν :

10 χιλιομέτρων από την Περαχώρα (ΙΧ-Χ β.),

15 χιλιόμετρα από το Λουτράκι (VIII-ΙΧ β.),

16 χιλιόμετρα από το Αλεποχώρι,

20 χιλιόμετρα από την Κόρινθο και την Ψάθα,

21 χιλιόμετρα από το Πόρτο Γερμενό,

24 χιλιόμετρα από τις Πλαταιές (Χ β.), το Καπαρέλλι (ΙΧ β.) και το Κιάτο (VIII β.)

30 χιλιόμετρα από τα Βίλια και τη Λειβαδιά,

31 χιλιόμετρα από τις Ερυθρές και το Ξυλόκαστρο (VIII β.),

35 χιλιόμετρα από τα Μέγαρα (VIII β.),

36 χιλιόμετρα από τη Θήβα,

77 χιλιόμετρα από την Αθήνα (VII β.)

Αναφέρω τις αποστάσεις από περιοχές, όπου υπέστησαν ζημιές τα κτίρια και για τις οποίες συγκροτήθηκαν επιτροπές Μηχανικών, όπου κατέγραψαν τις ζημιές και στη συνέχεια συστήθηκε η Υπηρεσία Αποκαταστάσεως Σεισμοπλήκτων (ΥΑΣ), αντίστοιχη της ΥΑΣΒΕ που είχε δημιουργηθεί στη Θεσσαλονίκη το 1978, με έδρα τη Αθήνα και Τοπικές Υπηρεσίες σε πολλές περιοχές για τις δανειοδοτήσεις των σεισμοπλήκτων, για να επισημάνω ότι ο σεισμός δεν είναι μια σημειακή τοπική καταστροφή.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν η πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία, που στην Αθήνα εκδηλώθηκαν μεγάλες καταστροφές οφειλόμενες στον Εγκέλαδο.

Δεν προηγήθηκε προσεισμός, αλλά αναφέρθηκε παράξενη συμπεριφορά εκ μέρους των ζώων.

Συγκεκριμένα ανέφερε ιδιοκτήτης περιστεριών, κάτοικος της Δωρίδος, σε επιστολή που απέστειλε στο σεισμολόγο κ. Βασ. Παπαζάχο, ότι ενώ τα περιστέρια, όταν σουρούπωνε, πήγαιναν μόνα τους στη στέγη τους, εκείνο το βράδυ δεν έμπαιναν μέσα και όταν κατά τις 09:00 το βράδυ τα ανάγκασε αυτός, αυτά έμπαιναν από τη μια μεριά και έβγαιναν από την άλλη... ! Δυο ώρες μετά έγινε ο σεισμός...!

Αλλά και στο Λουτράκι και την Περαχώρα τα σκυλιά αλυχτούσαν δύο ώρες πριν τον σεισμό.

Αναφορά γίνεται από αυτόπτες μάρτυρες κατά την διάρκεια του σεισμού και για μια τεράστια λάμψη που βγήκε από τα Γεράνεια στη νότια άκρη τους...!

Όμως δεν ήταν μόνο ο κύριος σεισμός που προκάλεσε τις καταστροφές, αφού μετά από 5ώ.και 42λ στις 04:36, τα ξημερώματα της 25ης Φλεβάρη, μετασεισμός με μέγεθος 6.4 R, γίνεται αιτία να καταρρεύσουν «πληγωμένα» κτίρια από τον κύριο σεισμό. Στο Λουτράκι καταρρέουν δυο πολυώροφα ξενοδοχεία. Ευτυχώς λόγω του μεγάλου σεισμού είχαν εκκενωθεί, αν και λόγω εποχής δεν υπήρχε τουριστική κίνηση.

Γενικότερα η σεισμικές δονήσεις είχαν περισσότερες επιπτώσεις στην αρχή στα παράλια της Περαχώρας και μικρότερες στα παράλια της Κορινθίας, αλλά και στο Λουτράκι.

Ως προς τους μετασεισμούς χαρακτηριστικό ήταν οι περίπου 1500 μετασεισμοί που καταγράφηκαν το Α' 24ωρο, που συνεχίστηκαν κατά 100ντάδες τις επόμενες ημέρες. Θα περίμενε κανείς συνεχή μείωση των μεγεθών. Όμως οκτώ 24ώρα μετά, στις 4 Μάρτη και ώρα 23:58, γίνεται νέα σεισμική δόνηση με μέγεθος 6.2 R και μετά από 8ώ και 52λ, στις 08:50 το πρωί της 5ης Μαρτίου, νέα σεισμική δόνηση με μέγεθος 6.0 R. Οι δονήσεις αυτές δημιουργούν μεγαλύτερες επιπτώσεις στη Βοιωτία. Οι συνεχείς σεισμικές δονήσεις καταπονούσαν συνεχώς και αθροιστικά τις ήδη πληγωμένες οικοδομές, με αποτέλεσμα μείωση των μεγεθών αλλά αύξηση των εντάσεων...!

Χαρακτηριστικά να αναφέρω ότι το πούλμαν της παρακάτω φωτογραφίας χρησιμοποιείτο ως χώρος ύπνου των σειсмоπλήκτων στις Πλαταιές και για να μην ακούν και τις σταγόνες των βροχών του χειμώνα, είχε εγκατασταθεί στο χώρο μιας υπερυψωμένης πυλωτής κτιρίου, που δεν έδειχνε να έχει υποστεί σημαντικές ζημιές.

Όταν έγινε τα μεσάνυχτα της 4ης Μάρτη η νέα δόνηση, κατέρρευσε το κτίριο και πλάκωσε το πούλμαν...! Ευτυχώς δεν είχε πάει κανείς για ύπνο και δε θρηνήσαμε νέα θύματα...!

Λάθος διαχείρισης της κρίσης, αφού κάποιιοι θεώρησαν ότι ο σεισμός είχε περάσει....! Για αυτό πρέπει να υπάρχει στους διαχειριστές των κρίσεων γνωστική επάρκεια για τα φυσικά ή τεχνολογικά φαινόμενα και την εξέλιξή τους...! Ότι μετά τον κύριο σεισμό ακολουθούν οι μετασεισμοί, που μπορεί να σου προκαλέσουν και μεγαλύτερες καταστροφές...! Η Γνώση είναι Προστασία!

Η πρώτη καταγραφή νεκρών, τραυματιών και ζημιών....

Συγκεντρωτικό αποτέλεσμα αυτών των σεισμών ήταν να υπάρχουν 20 νεκροί και 500 περίπου τραυματίες, ενώ 85.000 κτίρια περίπου υπέστησαν βλάβες.

Αναλυτικά:

22.554 κτίρια κατέρρευσαν ή ήταν μη επισκευάσιμα,

11.745 κτίρια υπέστησαν σοβαρές βλάβες

50.222 κτίρια αντίστοιχα ελαφρές βλάβες

Παρατηρήθηκαν σε κάποιες περιοχές και φαινόμενα ρευστοποίησης, υπήρξαν καταρρεύσεις βράχων στα Γεράνια όρη, καθώς και ασθενές τσουνάμι. Κατά μήκος των νοτίων ακτών του κόλπου, στην περιοχή της Περαχώρας εντοπίστηκε μετά τον κύριο σεισμό επιφανειακή εκδήλωση του σεισμογόνου ρήγματος, που είχε μήκος 15km και υψομετρική διαφορά των δυο οχθών του κατά 60 cm.

Μετά τον μετασεισμό της 4ης Μαρτίου παρατηρήθηκε επίσης επιφανειακή εκδήλωση του σεισμογόνου ρήγματος, έξω από το Καπαρέλλι Βοιωτίας, σε μήκος 15km με φάρδος 80cm και επίσης υψομετρική διαφορά των δυο οχθών του κατά 60 cm.

Προσωπικά επιτρέψτε μου να καταθέσω και την προσωπική εμπειρία μου, μια και σαν υπάλληλος της ΥΑΣΒΕ μετατέθηκα στην Αθήνα και εργάστηκα 2,5 χρόνια (1981-1983) στον Τομέα Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων του Αιγάλεω με τομέα ευθύνης Αιγάλεω, Κορυδαλλό, Χαϊδάρη, Αγία Βαρβάρα, Ασπρόπυργο, Ελευσίνα, Μάνδρα, Βίλια, Ερυθρές, Ψάθα, Πόρτο Γερμενό και έζησα από κοντά τα προβλήματα των περιοχών, και στη συνέχεια άλλα τρία χρόνια (1983-1986) στην επίβλεψη της κατασκευής των 6 νέων πολυκατοικιών σε αντικατάσταση των αντιστοιχών σεισμοπλήκτων προσφυγικών της Νίκαιας στην οδό Πέτρου Ράλλη, έμπροσθεν του Γενικού Νοσοκομείου της Νίκαιας.

Διαμερίσματα 4 ανά όροφο, γωνιακά, με αποθήκη και εντός του διαμερίσματος και στο υπόγειο, με δυο ασανσέρ ανά πολυκατοικία, με χώρο συγκέντρωσης των κατοίκων στον κάθε ημιώροφο, με εγκατάσταση πλυντηρίου πιάτων στην κουζίνα, με δυο τουαλέτες το κάθε διαμέρισμα, με

ειδική μόνωση τα εξωτερικά δοκάρια και οι εξωτερικοί τοίχοι, με εντοιχισμένες ντουλάπες στα υπνοδωμάτια, με ηλιακό θερμοσίφωνα το κάθε διαμέρισμα, με πάρκο στον εξωτερικό κοινόχρηστο χώρο, με φαρδιά μπαλκόνια και... και... και...

<https://vimapress.gr/37-chronia-apo-tin-proti-episkepsi-tou-egkeladou-stin-athina-epiptoseis/>

+++

Το σεισμό του 1981 στην Αθήνα είχε προβλέψει με ακρίβεια ο γέρον Σίμων ο Αρβανίτης (το 51): **«Η κυρία Μαρίνα γράφει: «Ο Γέροντας με συμβούλευε σε πολλά πράγματα. Το 1981, πριν γίνουν οι σεισμοί, είχαμε ανέβει με τον πατέρα Σίμωνα πάνω στο βουνό, εκεί που είναι τα δύο βράχια και μου έδειχνε πώς θα γίνει ο σεισμός, ποια πολυκατοικία θα πέσει, και του είπα: Μα αφού η Αθήνα είναι αντισεισμική». Και μου λέει: «Θα βάλεις εσύ νόμο στο Θεό, τι θα κάνει!»;**

https://www.imdleio.gr/diaf/2012/gSimon_Arban.pdf

+++

Εκτυπώσιμο, αυτό το αρχείο: <https://www.imdleio.gr/diaf/2019/seismoi-Ath.pdf>